

**UCHWAŁA NR XLII/287/10
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
Z DNIA 25 CZERWCA 2010 R.**

w sprawie: zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Dąbrowa na lata 2010-2017

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 roku Dz. U. Nr 142 poz. 1591 ze zmianami) Rada Miejska w Twardogórze uchwała, co następuje:

§ 1

W związku z przyjęciem Planu Odnowy Miejscowości Dąbrowa na lata 2010 – 2017 uchwałą nr 1/2010 z dnia 22 czerwca 2010 r. przez Zebranie Wiejskie Sołectwa Dąbrowa, Rada Miejska w Twardogórze zatwierdza **Plan Odnowy Miejscowości Dąbrowa na lata 2010-2017**, w wersji stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Twardogóra.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Stanisław Adamski

Plan Odnowy Miejscowości Dąbrowa na lata 2010 -2017

Załącznik do Uchwały Nr XLII/287/10

Rady Miejskiej w Twardogórze

z dnia 25 czerwca 2010 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI DĄBROWA NA LATA 2010- 2017

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Gmina Twardogóra 2010

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. Charakterystyka miejscowości.....	5
1.1 Położenie geograficzne	5
1.2 Zasoby ludnościowe	8
1.3 Bezrobocie, struktura zatrudnienia	8
2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	11
2.1 Zasoby przyrodnicze.....	11
2.2 Zasoby kulturowe.....	11
2.3 Infrastruktura techniczna	12
2.4 Lokalna gospodarka	15
2.5 Walory turystyczne	15
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości.....	16
4. Wizja rozwoju miejscowości	17
5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć.....	20
6. Promocja planu odnowy miejscowości	23

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem określającym strategię działań wsi w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2010-2017 i stanowi jeden z najważniejszych elementów rozwoju wsi, poprawy warunków egzystencjalnych mieszkańców. Bezpośrednim powodem stworzenia Planu Odnowy Miejscowości Dąbrowa jest chęć efektywnego pozyskiwania funduszy strukturalnych na rzecz rozwoju wsi (zwłaszcza w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013). Mieszkańcy wsi Dąbrowa wraz z lokalnymi władzami dostrzegli potrzebę perspektywicznego wyznaczenia kluczowych kierunków rozwoju miejscowości. Dokument planistyczny, jakim jest Plan Odnowy Miejscowości Dąbrowa został stworzony z inicjatywy i przy udziale mieszkańców miejscowości i jest ukierunkowany na zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie społecznym, gospodarczym i inwestycyjnym. Stworzone opracowanie nakierowane jest na lokalne przedsięwzięcia, które mają zaspokoić oczekiwania mieszkańców co do funkcjonowania miejscowości oraz jej postrzegania na tle gminy Twardogóry. Wyznaczenie kluczowych kierunków rozwoju miejscowości jest elementem, który w naturalny przyczyni się do zrównoważonego rozwoju całej gminy. Celem planu jest odtworzenie atrakcyjności i podniesienie walorów wsi poprzez zaplanowanie takich działań które będą realne do wykonania, zaakceptowane przez społeczność lokalną oraz przyniosą wymierne korzyści dla rozwoju wsi.

Niniejszy program wychodzi naprzeciw zmianom strukturalnym obszarów wiejskich, które wiążą się m.in. z rozwijaniem pozarolniczych form aktywności mieszkańców i wpłyną na wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, który polega m.in. na przejmowaniu przez tradycyjną wieś nowych funkcji (np. turystycznych, biznesowych), uniezależniając je tym samym od tradycyjnie pojmowanego rolnictwa.

Posiadanie przez sołectwo Planu Odnowy miejscowości powoduje szereg korzyści z niego wynikających a mianowicie:

- pozwala na roztropne i efektywne zarządzanie posiadanymi zasobami: środowiskowymi, społecznymi, kulturowymi a także zaplanowanymi środkami finansowymi
- proces opracowania planu stanowi dla mieszkańców etap identyfikacji z postawionymi celami i zadaniami a także spojrzenie na wieś w sposób

przyszłościowy. Zetknięcie się z różnymi pomysłami, ideami wymaga dojścia do porozumienia i uświadomienia sobie różnych wizji przyszłości miejscowości.

- tworzenie dokumentu jest momentem w którym realistycznie ocenia się aktualną sytuację społeczno – gospodarczą a także określa się mocne i słabe strony miejscowości a przez to możliwe jest przyjrzenie się możliwościom oraz potencjalnym problemom.

Plan odnowy miejscowości posiada strukturę, która w logiczny i przejrzysty sposób pokazuje zasoby i przyjęte działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej. Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, jej historię, analizę zasobów służącą przedstawieniu stanu rzeczywistego, analizę mocnych i słabych stron wsi (analiza SWOT), planowane kierunki rozwoju, a także zakładane przedsięwzięcia wraz z szacunkowymi kosztami i harmonogramem planowanych działań. Został również wyznaczony plan wdrażania dokumentu i jego właściwy monitoring, która pomoże w przyszłości modyfikować opracowanie i dostosowywać je do aktualnych potrzeb mieszkańców i miejscowości.

Cele zdefiniowane w przedmiotowym Planie wpisują się w priorytety i założenia krajowych dokumentów strategicznych takich jak Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, Strategia Rozwoju Kraju, a także w cele regionalnych: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego oraz strategii lokalnych.

1. Charakterystyka miejscowości

1.1 Położenie geograficzne

Gmina Twardogóra położona jest we wschodniej części województwa dolnośląskiego i w północnej części powiatu oleśnickiego. Obszar gminy zamieszkuje 13011 mieszkańców (stan na 31 XII 2009r). osób, co przy powierzchni 159,39 km² daje średnią gęstość zaludnienia 81,6 osób na 1 km². Południowa i centralna część gminy leży na terenie Wzgórz Twardogórskich wchodzących w skład Wału Trzebnickiego. Natomiast północna część gminy wchodzi w skład Kotliny Milickiej, charakteryzującej się dużą ilością stawów hodowlanych. Administracyjnie gmina Twardogóra graniczy od strony północno – wschodniej z gminą Sośnie (woj. wielkopolskie), na długości 6,5 km, oraz z czterema gminami powiatu oleśnickiego, od wschodu z gminą Międzybórz, od południowego – wschodu z gminą Syców, od południa z gminą Oleśnica, od południowego – zachodu z gminą Dobroszyce, a w północno - zachodniej części na odcinku o długości 25,2 km z gminą Krośnice (powiat milicki).

Wieś Dąbrowa znajduje się w północno – wschodniej części Województwa Dolnośląskiego, w powiecie oleśnickim, na terenie gminy Twardogóra. Wieś bezpośrednio od strony zachodniej graniczy z Sądrożycami od północy z miastem Twardogóra, od strony południowo - wschodniej z Drogoszowicami, a od wschodu z Chelstówkiem i Chelstowem.

Rys. nr 1. Regiony funkcjonalne Dolnego Śląska.

Źródło: Plan urzędniowo – rolny gminy Twardogóra

Gleby

Na obszarze gminy występują gleby pseudobielicowe, gleby brunatne oraz mady. Skałą macierzystą występujących tu gleb były piaski luźne i słabogliniaste, gliny lekkie, gliny ciężkie oraz iły. Największy udział mają gleby pseudobielicowe występujące na terenie całej gminy. Pojedynczy płat gleb zabagnionych, glejowych występuje na zachód od Kuźni Goszczańskiej, a płat gleb brunatnych właściwych występuje przy Grabownie Wielkim. Miejscami można spotkać gleby pochodzenia

aluwialnego typu madów rzecznych. Głównie występują one wzdłuż doliny rzeki Prądni oraz w rejonie stawów rybnych. Są to gleby lekkie i bardzo lekkie oraz żyzne.

Klimat

Klimat występujący na terenie gminy Twardogóra (zarazem na terenie wsi Dąbrowa) wg. rejonizacji rolniczo-klimatycznej R. Gumińskiego zalicza się do X dzielnicy rolniczo – klimatycznej – łódzkiej, charakteryzującej się następującymi parametrami:

- średnia tem. roczna 7,7°C,
- średnia tem. stycznia – 1,7 °C,
- średnia tem. lipca 17,4 °C,
- ilość opadu w roku 576 mm,
- długość okresu wegetacyjnego 210-220 dni,
- ilość dni mroźnych 30 – 50 dni.

Pokrywa śnieżna zalega około 50 dni. Na całym obszarze dominuje przewaga wiatrów zachodnich i północno – zachodnich. Las w zwartej kompleksie położony jest we wschodniej części wsi, są to las i bór świeży mieszany. Cały obszar wsi znajduje się w strefie projektowanego parku krajobrazowego „Wzgórz Trzebnickich”.

1.2 Zasoby ludnościowe

Gminę Twardogóra zamieszkuje 13011 mieszkańców (stan na 31 XII 2009r). Najludniejszymi miejscowościami wiejskimi są: Goszcz, gdzie zamieszkuje 1186 osób, oraz Grabowno Wielkie z 1154 mieszkańcami. Z pozostałych obrębów do najludniejszych należą: Moszyce (488 mieszkańców) i Grabowno Małe (434 mieszkańców). Najmniej osób zamieszkuje miejscowości: Drożdżęcín (70 osób) i Kuźnia Goszczańska (62 osoby). Dzisiejszą **Dąbrowę** zamieszkuje 147 osób.

Tabela 1. Struktura ludności wsi Dąbrowa z wyszczególnieniem płci w latach 2007-2009

rok	2007			2008			2009		
	kobiety	mężczyźni	kobiet i mężczyzn	kobiety	mężczyźni	kobiet i mężczyzn	kobiety	mężczyźni	kobiet i mężczyzn
0-6	4	4	8	4	6	10	7	7	14
7-15	8	14	22	8	14	22	8	14	22
16-19	8	3	11	8	3	11	8	3	11
20-60	37	39	76	37	39	76	37	39	76
powyżej 60	16	8	24	16	8	24	16	8	24
SUMA	73	68	141	73	70	143	76	71	147

Źródło: Gmina Twardogóra

Na podstawie powyższej tabeli widać, że niewielki przyrost ludności w ostatnich trzech latach. Struktura wiekowa mieszkańców jest podobna jak w całej gminie, wyraźnie przeważają ludzie w wieku produkcyjnym.

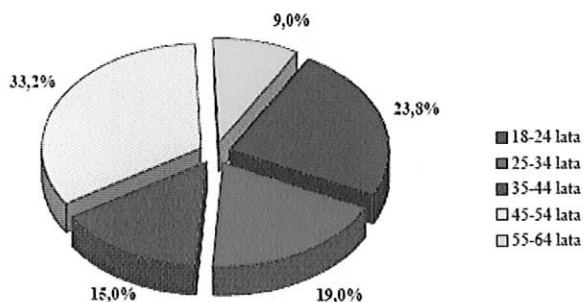
W chwili obecnej mieszkańcy wsi stanowią 1,12% mieszkańców gminy

1.3 Bezrobocie, struktura zatrudnienia

Większość osób zamieszkujących Dąbrowę znajduje zatrudnienie w rolnictwie. Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Oleśnicy z końca 2006 roku, liczba bezrobotnych na terenie gminy Twardogóra wynosiła 366 osób. Wśród pozostających bez pracy przeważają kobiety 234 osoby (64,0% ogółu bezrobotnych). Stopa bezrobocia dla całej gminy wynosi 9,3% i jest o 7,2% niższa niż średnia dla województwa dolnośląskiego (16,5%) w tym okresie.

Struktura bezrobocia pod względem wieku osób pozostających bez pracy świadczy o ograniczonej zależności tego zjawiska od wieku bezrobotnych. W przedziałach wiekowych 18-24 lata, 25-34 lata, 35-44 lata i 45-54 lata liczba bezrobotnych stanowi odpowiednio 23,8%, 19,0%, 15,0%, 33,2%. Istotna różnica w stosunku do poprzednich przedziałów wiekowych występuje jedynie w przedziale 55-64 lat, gdzie wynosi 9,0%. Tak mały odsetek bezrobotnych w tym przedziale wynika z faktu wcześniejszego nabycia praw do świadczeń przedemerytalnych lub rent chorobowych. Udział bezrobotnych według wieku przedstawiono na rysunku nr 11.

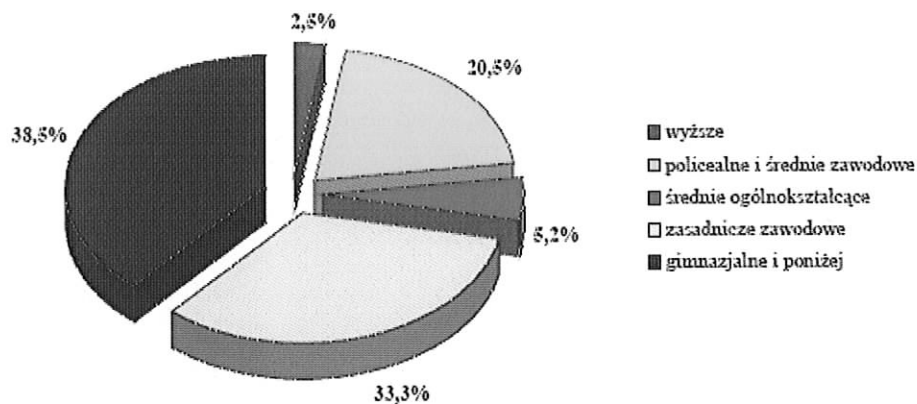
Rys. 3. Bezrobocie wg wieku.

Źródło: Plan urzędniowo – rolny gminy Twardogóra

Analizując wpływ poziomu wykształcenia na bezrobocie można zauważyć, że wraz ze wzrostem wykształcenia maleje liczba osób pozostających bez pracy. Najwięcej bezrobotnych jest wśród mieszkańców z wykształceniem zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym i podstawowym (71,8% wszystkich bezrobotnych). Następną, co do udziału bezrobotnych grupę stanowią osoby posiadające wykształcenie średnie zawodowe i średnie ogólnokształcące (25,7%). Najmniejsze bezrobocie panuje wśród mieszkańców legitymujących się wykształceniem wyższym, tylko 2,5% ogółu bezrobotnych. Szczegółowe dane zaprezentowano na rysunku nr 12.

Rys. 4. Bezrobocie wg wykształcenia.

Źródło: Plan urządzeniowo – rolny gminy Twardogóra

Brak jest danych dotyczących samej wsi Dąbrowa ze względu na fakt braku prowadzenia ewidencji tak małych obszarów. Musimy założyć zatem iż sytuacja we Wsi wygląda podobnie.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

2.1 Zasoby przyrodnicze

Gmina Twardogóra rozciąga się na obszarze trzech mezoregionów: Kotlina Milicka - północna część gminy, Wzgórza Twardogórskie – środkowa i południowa część gminy i Wzgórza Trzebnickie – zachodnia część gminy (rejon wsi Bukowinka).

Na terenie gminy znajdują się obszary objęte szczególną ochroną. Są to:

- - Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” (obszar sieci Natura 2000),
- - rezerwat przyrody „Torfowisko koło Grabowna” (fot. nr 9),
- - użytek ekologiczny „Leśne stawki koło Goszcza”,
- - pomniki przyrody: grupa czterech dębów w Moszycach i grab w Goli Wielkiej (fot. nr 7),
- - pomnik przyrody nieożywionej – dwa głazy narzutowe w Goli Wielkiej (fot. nr 8),
- - ostoje zwierząt chronionych – dwie bociana czarnego i jedna żółwia błotnego.

Na terenie Dąbrowy nie występują żadne tereny będące pod ochroną prawną ze względu na zasoby przyrodnicze (rezerваты, parki krajobrazowe, parki zabytkowe, pomniki przyrody, czy inne).

2.2 Zasoby kulturowe

Na terenie wsi nie ma obiektów wpisanych do rejestru zabytków architektury i budownictwa. Kilka obiektów jest wpisanych do ewidencji zabytków. Szczegóły zaprezentowane są w tabeli poniżej.

Tabela 2. Obiekty zabytkowe we wsi Dąbrowa

L.p	Obiekt	Adres	Datowanie
1	D. Cmentarz ewangelicki	na wschód od wsi	2 poł. XIX
2	Dom mieszk.	Nr 3	1934
3	Dom mieszk. - gosp.	Nr 11	2 poł. XIX
4	Dom mieszk.	Nr 15	k. XIX
5	Dom mieszk.	Nr 17	1930

Źródło: Gmina Twardogóra

2.3 Infrastruktura techniczna

Wodociągi

Wieś Dąbrowa jest zwodociągowana. Zaopatruje go wodociąg grupowy Grabowno Wielkie zaopatrywany jest w wodę z ujęcia Grabowno Wielkie. Ujęcie to składa się z dwóch studni głębinowych o łącznej wydajności 24 m³/h. Wodociąg ten zaopatruje w wodę miejscowości: Grabowno Wielkie, Grabowno Małe, Dąbrowa (obręb Grabowno Wielkie i Sądrożyce, **Dąbrowa**), Brodowce (obręb Grabowno Małe) i Bukowinka. Ze względu na częste awarie zasilania planuje się w 2010 roku przełączenie Dąbrowy na zasilanie ze stacji SUW Twardogóra.

Na obszarze gminy Twardogóra do celów pitnych używane są wyłącznie wody podziemne piętra czwartorzędowego. Woda dostarczana za pośrednictwem wodociągów jest uzdatniana w stacjach uzdatniania wody.

Tabela 3. Ostateczni odbiorcy wodociągów w miejscowości Dąbrowa

Odbiorcy	Ilość odbiorców w sztukach
Gospodarstwa domowe	49
Odbiorcy komunalni	0
Przedsiębiorcy / rzemieślnicy	0

Źródło: Gmina Twardogóra

Jak widać w tabeli odbiorcami wodociągów są przede wszystkim gospodarstwa domowe. Wszystkie gospodarstwa znajdujące się na terenie wsi podłączone są do sieci wodociągowej. Jakość wody pitnej dostarczana do gospodarstw domowych jest określona jako dobra.

Tabela 4 Ubytki wody i zużycie w sieci wodociągowej Dąbrowa

Ubytki wody na sieci w %	10,3%
Zużycie wody w ciągu roku	3 634 m ³ /rok
Zużycie wody na cele przemysłowe	0 m ³ /rok
Zużycie wody na cele bytowo - gospodarcze	3 634 m ³ /rok

Źródło: Gmina Twardogóra

Elektryczność

Zapotrzebowanie w energię elektryczną z sieci państwowej odbywa się z Głównego Punktu Zasilania zlokalizowanego w mieście Twardogóra. GPZ zasilany jest liniami napowietrznymi wysokiego napięcia 110 kV relacji Oleśnica – Twardogóra i Odolanów – Twardogóra. Przez obszar gminy przebiega ponadto linia napowietrzna wysokiego napięcia 400 kV o charakterze tranzytowym relacji Pasikowice – Ostrów Wielkopolski. Przesyłanie energii elektrycznej odbiorcom następuje liniami średnich napięć 20 KV do istniejących stacji - skąd liniami niskich napięć napowietrznymi i kablowymi dostarczana jest do poszczególnych odbiorców.

Kanalizacja

Wieś nie jest skanalizowana. Gospodarstwa domowe odprowadzają ścieki do szamba. Stan ich zabezpieczenia jest nieznan, nieznane są zatem rozmiary potencjalnych zagrożeń dla środowiska.

Gospodarka odpadami

Za wywóz odpadów z terenu gminy odpowiedzialny jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Twardogórze, który jednocześnie zarządza składowiskiem.

Gminne składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne obsługuje miasto i gminę Twardogóra. Jest ono zlokalizowane na terenie obrębu Grabowno Wielkie i całkowicie zaspokaja aktualne potrzeby w tym zakresie, ściśle regulowane obecnie obowiązującymi przepisami. Większość gospodarstw domowych ma z ZGKiM umowy na wywóz śmieci. Zdarza się jednak, że część mieszkańców mimo podpisania umowy nigdy nie korzystała bądź korzysta sporadycznie z usług związanych z gospodarką odpadami. ZGKiM w Twardogórze wywozi śmieci nieodpłatnie od gospodarstw, które wcześniej zrobiły wstępną segregację śmieci. Na terenie gminy zostały również ustawione kontenery umożliwiające segregację nieczystości.

Infrastruktura drogowa

Przez wieś przebiega trzy drogi o różnej nawierzchni. W tabeli przedstawiono długość i rodzaj nawierzchni drogi.

We wsi brak jest chodników.

Tabela 5. Zestawienie dróg w obrębie miejscowości Dąbrowa

Lp.	Aktualny numer drogi	Numerы działek	Przebieg drogi	Długość odcinak(km)	Szerokość drogi (m)	Rodzaj nawierzchni
1.	120301 D	182/3 AM 1	Droga Sądrożyce - Dąbrowa	0,798	3,5	Asfaltowa
2.	120302 D	173 AM 1, 172/2 AM 1	Droga we wsi Dąbrowa	1,729	3,5	Gruntowa
3.	120292 D	348 AM 3, 184 AM 3	Droga we wsi Dąbrowa	b.d.	4-4,5	Asfaltowa

Źródło: Gmina Twardogóra

Zaopatrzenie w gaz

Na terenie wsi brak jest sieci gazociągowej. Rozpoczęta w 2002 r. gazyfikacja gminy obejmuje miejscowości: Chełstówek, Sądrożyce, Nowa Wieś Goszczańska, Grabowno Małe, Grabowno Wielkie, Goszcz i Moszyce.

Mieszkańcy wsi zaopatrują się w gaz metodą bezprzewodową z butli.

2.4 Lokalna gospodarka

Lokalna gospodarka we wsi Dąbrowa opiera się głównie na rolnictwie. Brak szczegółowych danych na temat.

2.5 Walory turystyczne

Wieś nie posiada szczególnych zabytków kulturowych czy przyrodniczych. W pobliżu wsi przebiega szlak rowerowy „żółty”, który jest wyznaczony następująco: - Twardogóra – Sądrożyce – Chełstów - Moszyce – Twardogóra.

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

Ważnym elementem prac diagnostycznych wykonanych dla potrzeb niniejszego dokumentu były konsultacje z mieszkańcami wsi. Na ich podstawie oraz po przeprowadzonych analizach zestawiono mocne i słabe strony miejscowości.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - środowisko mało przekształcone, - bezpośrednia bliskość miasta Twardogóra, - pełne zwodociągowanie wsi.	<ul style="list-style-type: none"> - brak terenów rekreacji, - brak świetlicy wiejskiej, - brak chodnika - słaba jakość gleb, - brak kanalizacji. - brak miejsca do wypoczynku i rekreacji (świetlicy, placu zabaw)

Szansą dla rozwoju miejscowości są nowe inwestycje, szczególnie w agroturystykę nastawioną na wykorzystanie zasobów przyrodniczych. Szczególne szanse na tym polu wiążą się z niewielką odległością od większych miejscowości, głównie Wrocławia. Stanowi to perspektywę pojawienia się popytu na tego typu usługi w rejonie. Jednocześnie obecnie największym zagrożeniem dla miejscowości jest ciągle pogarszający się stan infrastruktury drogowej, brak chodników i oświetlenia ulic – stanowi to bowiem niebezpieczeństwo zarówno dla pieszych jak i zmotoryzowanych. Mieszkańcy wsi zidentyfikowali stan dróg jako niebezpieczne.

4. Wizja rozwoju miejscowości

Planowane kierunki rozwoju wsi są zawarte w dokumentach strategicznych uchwalanych przez gminę tj.

- Strategii Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Twardogóra,
- Wieloletnim Planie Inwestycyjnym,
- Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Twardogóra.

Obecnie główny nacisk jest położony na realizację celu operacyjnego (wpisanego do strategii) pn. „Rewitalizacja obszarów wiejskich”. W tym zakresie mieści się wprowadzanie w życie zadania strategicznego, jakim jest „Program odnowy wsi”.

Kolejnym kierunkiem rozwoju miejscowości jest implementacja celu strategicznego, „Rozwój turystyki i rekreacji”. Cel ten ma być osiągnięty poprzez dwa zadania strategiczne tj. „stworzenie warunków do powstania na terenie gminy obiektów hotelarsko-noclegowych” oraz zadanie strategiczne „utrzymanie i rozwijanie ciekawych szlaków turystycznych”.

Inny wdrażany we wsi kierunek to „modernizacja i rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnej”. Waga tego problemu została podkreślona poprzez wpisanie go do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.

Działania prowadzone w ramach polityki regionalnej państwa obejmują programy opracowywane przez samorzady województw. Jednym z nich jest „Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego” przyjęta przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego w dniu 30.11.2005 r. wyróżnia 3 celów strategicznych skonfrontowanych z trzynastoma wyróżnionymi priorytetami, z których utworzona została matryca działań strategicznych. Wskazane powyżej dokumenty strategiczne miasta i gminy Twardogóra są zgodne ze „Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego”. Także cele dotyczące rozwoju Dąbrowy wyróżnione przez gminę Twardogóra są spójne z w/w dokumentem.

Misja miejscowości musi przede wszystkim uwzględniać preferencje mieszkańców, stąd misję wsi można określić następująco:

Wizja hasłowa:

DĄBROWA – WIEŚ Z KLIMATEM

Główny cel rozwojowy to:

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY NA TERENIE WSI

Dużym problemem jest zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców, szczególnie dzieci, w związku z brakiem chodników oraz oświetlenia dróg we wsi. Mieszkańcy wskazują na konieczność uzupełnienia oświetlenia wielu podkreśla też konieczność zadbania o właściwy stan dróg na terenie wsi, stąd planuje się uzupełnienie i budowę ww. infrastruktury.

Niezbędna jest również budowa kanalizacji sanitarnej na terenie wsi, istniejące szamba i mogilniki zagrażają bezpieczeństwu przyrodniczemu i mogą doprowadzić do skażenia wód podziemnych. Budowa odpowiedniej infrastruktury kanalizacyjnej zlikwiduje powyższy problem, ale również przyczyni się walnie do rozwoju wsi i zapewni niezbędną infrastrukturę do dalszych inwestycji na obszarze Olszówki.

Ponadto w najbliższych latach planuje się budowę altany, umożliwiającej wystawianie produktów regionalnych oraz organizowanie imprez o charakterze kulturalnym mieszkańcom wsi. Realizacja projektu wpłynie na zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz rozwój regionalnego produktu.

Planowane kierunki rozwoju wsi są zawarte w dokumentach strategicznych uchwalanych przez gminę tj.

- Strategii Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Twardogóra,
- Wieloletnim Planie Inwestycyjnym,
- Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Twardogóra.

Obecnie główny nacisk jest położony na realizację celu operacyjnego (wpisanego do strategii) pn. „Rewitalizacja obszarów wiejskich”. W tym zakresie mieści się wprowadzanie w życie zadania strategicznego, jakim jest „Program odnowy wsi”.

Kolejnym kierunkiem rozwoju miejscowości jest implementacja celu strategicznego, „Rozwój turystyki i rekreacji”. Cel ten ma być osiągnięty poprzez dwa zadania strategiczne tj. „stworzenie warunków do powstania na terenie gminy obiektów hotelarsko-noclegowych” oraz zadanie strategiczne „utrzymanie i rozwijanie ciekawych szlaków turystycznych”.

Inny wdrażany we wsi kierunek to „modernizacja i rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnej”. Waga tego problemu została podkreślona poprzez wpisanie go do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.

Działania prowadzone w ramach polityki regionalnej państwa obejmują programy opracowywane przez samorzady województw. Jednym z nich jest „Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego” przyjęta przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego w dniu 30.11.2005 r. wyróżnia 3 celów strategicznych skonfrontowanych z trzynastoma wyróżnionymi priorytetami, z których utworzona została matryca działań strategicznych. Wskazane powyżej dokumenty strategiczne miasta i gminy Twardogóra są zgodne ze „Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego”. Także cele dotyczące rozwoju Dąbrowy wyróżnione przez gminę Twardogóra są spójne z w/w dokumentem.

5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć

W ramach Programu Odnowy Obszarów Wiejskich proponuję się zrealizować przede wszystkim zadania takie jak:

Lp.	Tytuł projektu	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Szacunkowy koszt inwestycji	Lata realizacji	Planowane źródła finansowania
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie wsi jest koniecznością. Inwestycja wpłynie na poprawę stanu środowiska naturalnego na terenie wsi, jak również na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej obszaru wsi.	Realizacja zadania określonego w POM <i>Rozwój infrastruktury na terenie wsi</i> Podniesienie bezpieczeństwa ekologicznego na terenie wsi	5,6 mln	2013	Środki unijne: PROW, LEADER+ Środki własne Gminy Twardogóra
2.	Modernizacja i uzupełnienie oświetlenia drogowego	Przedsięwzięcie ma na celu modernizację i uzupełnienie istniejącej infrastruktury służącej oświetleniu wsi. Projekt przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa na terenie wsi oraz przyczyni się do rozwoju całej miejscowości.	Realizacja zadania określonego w POM <i>Rozwój infrastruktury na terenie wsi</i> Zwiększenie atrakcyjności miejscowości, stworzenie miejsc do rekreacji i wypoczynku	50 tys.	2012	Środki unijne: PROW, LEADER+ Środki własne Gminy Twardogóra
3.	Budowa chodniku	Na terenie wsi na dzień dzisiejszy nie ma chodników, w związku ze znacznym ruchem na drodze przebiegającej przez wieś istnieje duże ryzyko wypadków. Mieszkańcy skarżą się na brak bezpieczeństwa w związku z tym faktem.	Realizacja zadania określonego w POM <i>Rozwój infrastruktury na terenie wsi</i> Podniesienie bezpieczeństwa na wsi	300 tys.	2017	Środki unijne: PROW, LEADER+ Środki własne Gminy Twardogóra
4.	Utworzenie miejsca rekreacji i wypoczynku – projekt budowy drewnianej altany do wystawiania produktów	Realizacja projektu wpłynie na zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej.	Realizacja zadania określonego w POM <i>Rozwój infrastruktury na terenie wsi</i> Podniesienie bezpieczeństwa na terenie wsi	50 tys.	2015	Środki unijne: PROW, LEADER+ Środki własne Gminy Twardogóra

Plan Odnowy Miejscowości Dąbrowa na lata 2010 -2017

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

zachowanie
dziedzictwa kulturowego i specyfiki
obszarów wiejskich.

Planowane przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną.

Lp.	Tytuł projektu	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Szacunkowy koszt inwestycji	Lata realizacji	Planowane źródła finansowania
1.	Pobudzenie aktywności mieszkańców poprzez organizowanie festynu, zabaw, dożynek.	Zadanie polega stworzeniu możliwości organizacyjnych i finansowych dla mieszkańców wsi w organizacji imprez o charakterze lokalnym i ponad lokalnym	Celem jest zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy miejscowości wzmocnienie więzów sąsiedzkich i relacji społecznych	25 000	2010-2017	Środki unijne: PROW, LEADER+, inne Środki własne Gminy Twardogóra
2.	Wsparcie dla rozwoju drobnych usług i rzemiosła	W ramach przedsięwzięcia będą organizowane szkolenia i warsztaty w zakresie wykorzystania zdolności i umiejętności w rzemiosle i rękodziele artystycznym. Organizowane wyjazdy studyjne czy organizowana sprzedaż wyrobów artystycznych	Celem jest zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy miejscowości i stworzenie alternatywnych źródeł dochodów dla mieszkańców wsi	25 000	2010-2017	Środki unijne: PROW, LEADER+, inne Środki własne Gminy Twardogóra
3.	Zwiększenie zainteresowania mieszkańców turystyką	W ramach przedsięwzięcia będą organizowane szkolenia z zakresu agroturystyki i przedsiębiorczości, wyjazdy studyjne do gospodarstw agroturystycznych	Celem jest zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy miejscowości i stworzenie alternatywnych źródeł dochodów dla mieszkańców wsi	25 000	2010-2017	Środki unijne: PROW, LEADER+ Środki własne Gminy Twardogóra

6. Promocja planu odnowy miejscowości

Promocja, której zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości Dąbrowa wśród przyszłych beneficjentów, wykonawców i decydentów, opierać się będzie przede wszystkim o następujące formy komunikacji:

- Internet
- Prasa lokalna

Internet będzie głównym dostawcą informacji o Planie Odnowy Miejscowości Dąbrowa Internet służyć będzie także komunikacji pomiędzy bezpośrednio odpowiedzialnym za wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości, a zainteresowanymi podmiotami samorządowymi, biznesowymi i organizacjami pozarządowymi.

Prasa lokalna służyć będzie upowszechnianiu informacji w różnych kręgach potencjalnych beneficjentów i wykonawców Planu Odnowy Miejscowości Dąbrowa istnieniu takiego dokumentu i sposobie jego monitorowania i wdrażania, kierując do źródła informacji, jakim będzie Internet.

Promocja polegać będzie także na bezpośrednim zapraszaniu do negocjacji wybranych podmiotów, mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości.

